

PROTOKOLL

21.05.2021 nr 1.11-41/207

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni kuues istung

Toimumise aeg ja koht: 21.05.2021. a veebis (Skype)

Algus kell 10.00, lõpp kell 12.00

Juhatas: Siim Tiidemann (Maaeluministeeriumi kalanduspoliitika ja välissuhete asekanstler)

Protokollis: Merle Vesiloo (Maaeluministeeriumi kalamajandusosakonna kalanduse arengu büroo nõunik)

Tulenevalt koroonaviiruse COVID-19 levikust tingitud piirangutest (siseruumides keelatud avalikud koosolekud ja üritused), toimus ekspertkomisjoni istung veebis Skype vahendusel, millest võtsid osa nii ekspertkomisjoni liikmed kui ka istungil kuulajana osalenud.

Päevakord:

1. Sissejuhatus
2. Mereseiresüsteemi radarite uuendamine ning süsteemi jätkusuutlikkuse tagamine
3. Laevastiku toetuste meetmete arutelu

1. Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni istungi juhatas sisse komisjoni esimees – Maaeluministeeriumi kalanduspoliitika ja välissuhete asekanstler Siim Tiidemann.

2. „Mereseiresüsteemi radarite uuendamine ning süsteemi jätkusuutlikkuse tagamine“

Kuulati: Siseministeeriumi piirivalvepoliitika osakonna nõuniku Marit Mätik´u ettekannet „Mereseiresüsteemi radarite uuendamine ning süsteemi jätkusuutlikkuse tagamine“.

Küsimused ja vastused, sõnavõttud:

Mart Undrest (Eesti Kalurite Liit): kuidas radarite soetamine on seotud EMKVF-ga ja kui suurt rolli peaks EMKVF rahaliselt kandma? Kas radaritel on kõrgus- ja kauguspiirangud tuuleparkide osas?

Siim Tiidemann (MEM): merevaldkond on üks fondi tegevusi ning fondi reeglitega kooskõlas. Põllumajanduse ja kalanduse valdkonna arengukava (PÕKA) mereseire osas ei ole täiendatud, kuna mereseire teema kuulub riigis teiste arengukavade alla. EMKVF-l on teatud puutumus radarite ja mereseirega. Mereseire (sh radarite) eelarve ei ole fikseeritud, see on liikmesriigi enda otsustada.

Marit Mätik (Siseministeerium): tuuleparkide rajamisel on siiani arvestatud, et mereseireradarid töötaksid tõrgeteta.

Juhani Papp (MEM): meie traallaevad on varustatud satelliitjälgimissüsteemiga, mis võimaldab tuvastada nende asukohta. Kas EMKVF-i osa võiks olla see, kui saaksime kokku panna satelliitjälgimissüsteemid ja radaripildid, et saada parem ülevaade kalalaevade liikumisest?

Marit Mätik (Siseministeerium): on võimalik, kuulub CISE alla, mille kaudu andmevahetus toimub.

Siim Tiidemann (MEM): üks lahendus oleks tuvastada radarite soetamiseks vajalikud investeeringud, mis oleksid seotud kalandusega (nt jälgimissüsteemid, liidesed jne) ja finantseerida EMKVF-st või teine variant on see, et eri fondid panevad seljad kokku, osaleme lähteülesande kirjeldamisel ja tekib fondide sünergia Partnerlusleppes raames (rakendatakse ühe projektina ühest konkreetsest fondist), sel juhul rakendus muutuks lihtsamaks.

Juhani Papp (MEM): praegusel perioodil DG MARE on andnud kindlad suunised, et radarite ja droonide soetamist peaks vältima, pigem peaks keskendumas andmebaaside ja infosüsteemide liidestamisele. Uue perioodi suuniseid selles osas hetkel veel ei ole.

Valdur Noormägi (Eesti Kalaliit): ei näe otsest kasu kalalaevastikule, kalalaevad peavad niigi tegema suuri investeeringuid satelliitjälgimissüsteemidesse.

Esta Tamm (MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu): milliste investeeringute jaoks on planeeritud 27 miljonit eurot riigikaitse vahendeid? Kalanduse mõju on väike, võib olla peaks panustama IT-vahenditesse.

Marit Mätik (Siseministeerium): 27 miljonit eurot on mõeldud keskkonna hädaolukordadele, suurem osa päästeautode ostuks, väiksem osa merepäästevõimekuse tõstmiseks, militaartegevusi ei saa sellest teha.

Juhani Papp (MEM): mis on lisafunktsionaalsus? Kas CISE rahastamiseks on planeeritud panustada teistest EL fondidest?

Marit Mätik (Siseministeerium): lisafunktsionaalsused on kahe täiendava radaripositsiooni loomine, ühe radari muutmine lühimaaradarist kaugmaaradariks, madalalt lendavate objektide tuvastamine. CISE rahastust saavad teised riigid kalandusfondist.

Juhani Papp (MEM): CISE ongi erinevate infosüsteemide liidestamine ja andmeajagamiskeskond, mitte radarite ostmine.

Otsustati: info võeti teadmiseks, arutelud jätkuvad (EMKVF-i võimalik osalemine, rahastusallikad)

3. Laevastiku toetuste meetmete arutelu

Laevastiku toetuste meetmete aruteluks saadeti ekspertkomisjoni liikmetele tutvumiseks ettekanne „Kalalaevastiku toetamise tingimused EMKVF-i raames“, mida esitleti ka 29.03.2021 toimunud ekspertkomisjoni istungil. Ekspertkomisjoni liikmetel paluti kujundada oma seisukoht järgmises küsimuses: Milliseid investeeringuid laevadel olete planeerinud või planeerimas EMKVF 2021-2027 perioodil, võttes arvesse eritingimusi toetatavate tegevuste abikõlblikkuse mõistes?

Küsimused ja vastused, sõnavõttud:

Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi 2021-2027 rakenduskava ettevalmistava ekspertkomisjoni aseesimees Ain Soome tegi ettepaneku arutelu sujuvaks kulgemiseks jätkata teemade kaupa: uue laeva soetamine noorele kalurile, mootorite vahetus ja investeeringud kalalaeva pardal.

Mart Undrest (Eesti Kalurite Liit): traalisektori poolt ei ole näidatud üles suuremat huvi mootorite vahetuse ja moderniseerimise, kogumahutavust suurendavate investeeringute ning esimese laeva soetamise vastu.

Esta Tamm (MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu): rannapüügisektoris oleks huvi noore kaluri toetuse vastu. Kui mootorite vahetuse osas on omafinantseering sama, mis eelmine periood, siis ilmselt ei ole huvi.

Juhani Papp (MEM): täpsustan, et uut laeva ei saa toetusega soetada (viide: fondimääruse artikkel 13(b)). Noore kaluri toetuse eesmärk on lihtsustada noorte sisenemist sektorisse. Noor kalur saab soetada kalalaevaregistris oleva laeva. Toetuse taotleja peab olema noorem kui 40, eelnevalt töötanud kalurina 5 aastat või omama kaluri kvalifikatsiooni (kutsetunnistus). Võib soetada ka osa laevast (näiteks kolme noore kaluri peale ühe registris oleva laeva ostmine), ei ole piiratud FIE-dega. Nõue on, et laev peab olema segmendis, kus püügivõimalused on tasakaalus kalavarudega ning seda hinnatakse iga-aastaselt laevastiku aruande põhjal. Laev ei tohi olla pikem kui 24 m, peab olema varustatud kalapüügiks vajalike seadmetega ning olnud 3 aastat kalalaevaregistris (rannapüügis); traalis 5 aastat.

Uue perioodi rakenduskavas oleme probleemina välja toonud, et sektoris töötavate inimeste keskmine vanus on kõrge. Noore kaluri toetusega saame hüvitada 40% ulatuses laeva soetamise maksumusest, püügivahendist ning püügivõimsusest või registrimahust, püügivõimalused peab taotleja ise hankima. Võib kaaluda võimalust, et püügivõimaluste jagamisel eelistatakse noori (fondiväliselt).

Margus Medell (MEM): Läänemaal on noorkalureid, kes hetkel tegelevad kalapüügiga vähesel määral, aga saaksid toetuse abil oma tegevust laiendada.

Esta Tamm (MTÜ Liivi Lahe Kalanduskogu): kalalaeva pardal tehtavad investeeringud võiksid olla sarnased, mida toetati perioodil 2007-2013 (navigatsiooniseadmed, valgustus jne.).

Urmas Pirk (MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu): toetan eelkõnelejat.

Ain Soome (MEM): kontrollimäärusest tulenevad teatud nõuded – need on ka laevapardal tehtavad investeeringud, aga neid plaanime toetada läbi kontrolli ja järelevalve meetme.

Mart Undrest (Eesti Kalurite Liit): milliseid investeeringuid saab teha üle 24 m laevadel?

Juhani Papp (MEM): tegevused, mis ei mõjuta kogumahutavust või püügivõimsust, on lubatud ja nende tegevuste osas ei ole eritingimusi ning toetuse määr on 50%.

Mati Sarevet (Eesti Kaugpüüdajate Liit): ettepanek kaardistada investeeringud, mida plaanitakse laeva pardal teha.

Kokkuvõtteks – noore kaluri toetuse vastu traalpüügisektoris suuremat huvi pole, rannapüügis on teataval määral huvi – vajab edasist arutamist.

Mootorite vahetuse ja moderniseerimise osas traalpüügis ei ole huvi, rannapüügis väheldane huvi (kuna toetuse määr madal).

Investeeringud kalalaeva pardal - 04. juuniks esitab sektor konkreetsed projektid pardal tehtavate investeeringute osas, Maaeluministerium hindab nende abikõlblikkust. Samuti esitatakse seisukohad püügitegevuse lõpliku või ajutise peatamise kohta (pikemas perspektiivis).

(allkirjastatud digitaalselt)

Siim Tiidemann

Kalanduspoliitika ja välissuhete asekanter

Ekspertkomisjoni esimees

(allkirjastatud digitaalselt)
Merle Vesiloo
Protokollija
Kalamajandusosakonna
kalanduse arengu büroo nõunik